

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 12. jula 2024. godine
Br. ref.: RK 2465/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI253/23

Podnosilac

Driton Musa

Ocena ustavnosti presude [Ac. br. 6260/2021] Apelacionog suda, od 17. maja
2023. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

- Zahtev je podneo Driton Musa (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), iz Vučitrnu.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu [Ac. br. 6260/2021] Apelacionog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 17. maja 2023. godine.
3. Podnosilac zahteva je osporenu presudu Apelacionog suda primio 19. jula 2023. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su podnosiocu zahteva navodno povređena prava zagarantovana članom 3. [Jednakost pred zakonom], članom 7. [Vrednosti] i članom 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 20. [Odluke] i 22. [Procesuiranje podnesaka] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), kao i na pravilu 25. [Podnošenje zahteva i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovník).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 15. novembra 2023. godine, podnosilac je podneo svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 22. novembra 2023. godine, predsednica Suda je odlukom [br. GJR. KI253/23] imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Safet Hoxha (članovi).
8. Dana 29. novembra 2023. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Apelacionom sudu.
9. Dana 29. novembra 2023. godine, Sud je poslao Osnovnom sudu u Prištini (u daljem tekstu: Osnovni sud) zahtev u kome je tražio od istog da dostavi povratnicu kojom se dokazuje kada je podnosilac zahteva primio osporenu presudu Apelacionog suda.
10. Dana 30. novembra 2023. godine, Osnovni sud je dostavio Sudu traženu povratnicu.
11. Dana 11. marta 2024. godine, sudija Jeton Bytyqi je položio zakletvu pred Predsednicom Republike Kosovo, pri čemu je počeo njegov mandat u Sudu
12. Dana 26. juna 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o ne/prihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

13. Iz spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva 44 godine bio zaposlen kod Energetske korporacije Kosova a. d. (u daljem tekstu: EKK) i to do dana njegovog penzionisanja, tačnije 24. jula 2017. godine.

14. Dana 20. decembra 2017. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu Osnovnom sudu, u kojoj je tražio da se EKK obaveže da mu nadoknadi tri jubilarne plate u iznosu od 2.379,00 (dve hiljade trista sedamdeset devet) evra, sa kamatom od 8% koja se obračunava od dana podnošenja tužbe pa do konačne isplate. EKK je dostavio odgovor na tužbu, u kome je naglasio da je podnosilac zahteva podneo tužbu po isteku zakonskog roka.
15. Dana 9. oktobra 2018. godine, Osnovni sud je presudom [C. br. 3486/17] usvojio podnosiočev tužbeni zahtev u celosti kao osnovan i obavezao EKK da mu na ime tri jubilarne plate nadoknadi iznos od 2.379,00 € (dve hiljade trista sedamdeset devet evra) sa zakonskom kamatom od 8% koja se obračunava od dana podnošenja tužbe, odnosno od 20.12.2017. godine, pa do konačne isplate, sve to u roku od 7 dana od dana prijema te presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja, a takođe obavezao je EKK da mu nadoknadi i troškove parničnog postupka.
16. Tuženi EKK je neutvrđenog datuma izjavio žalbu Apelacionom sudu protiv gore navedene prvostepene presude zbog bitnih povreda odredaba ZPP-a, nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
17. Dana 17. maja 2023. godine, Apelacioni sud je presudom [Ac. br. 6260/2021], odlučio: (i) da usvoji žalbu tuženog EKK-a i (ii) da preinači ožalbenu presudu Osnovnog suda, tako što je odbio, kao neosnovan, tužbeni zahtev podnosioca zahteva. Apelacioni sud je utvrdio da je prvostepeni sud ožalbenom presudom pogrešno primenio materijalno pravo, odnosno članove 52. i 53. OKSK-a jer je isti stupio na snagu 1. januara 2015. godine i nema retroaktivno dejstvo na potraživanja koja su nastala pre tog datuma, a u konkretnom slučaju, podnosilac zahteva je jubilarnu 40. godinu rada navršio 2013. godine te mu samim tim ne sleduje tražena nagrada.
18. Dana 28. septembra 2023. godine, podnosilac zahteva je Kancelariji glavnog državnog tužioca podneo predlog za pokretanje zahteva za zaštitu zakonitosti protiv gore pomenute presude Apelacionog suda.
19. Dana 9. oktobra 2023. godine, Kancelarija glavnog državnog tužioca je obaveštenjem [KMLC. br. 113/2023] odbila gore navedeni predlog kao neosnovan jer je utvrdila da je Apelacioni sud pravilno primenio materijalno pravo.

Navodi podnosioca zahteva

20. Podnosilac zahteva navodi da su osporenim presudom Apelacionog suda povređena njegova prava zagarantovana članom 3. [Jednakost pred zakonom], članom 7. [Vrednosti] i članom 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava.
21. Podnosilac zahteva, u suštini, tvrdi da je došlo do povrede njegovih prava zagarantovanih članom 31. Ustava, aludirajući na nedoslednost odlučivanja od strane Apelacionog suda, iz razloga što, kako navodi, *“Na osnovu različitih radnji istih sudova u potpuno identičnim predmetima, proizilazi da su sudovi u predmetima koji se odnose na isplatu jubilarnih plata, postupajući prema više standarda, ozbiljno prekršili članove 3, 7. i 24. Ustava Republike Kosovo”*. Povodom ove tvrdnje, podnosilac zahteva je pomenuo dva predmeta Apelacionog suda, istakavši da *“u sudskoj praksi ima i mnogo drugih predmeta u kojima se postupalo po različitim standardima. Začuđuje činjenica da se kako u prvostepenom tako i u drugostepenom sudu postupa po različitim standardima, uprkos tome što predmeti sadrže identične činjenice, dokaze i pravni osnov po pitanju jubilarnih plata”*.

22. Podnosilac zahteva takođe tvrdi da su redovni sudovi pogrešno protumačili član 87. Zakona o radu i pri tom navodi, *“Shodno tome, tražimo od Ustavnog suda da nam razjasni da li postoji zastarelost tužbenog zahteva stranke prema članu 87. Zakona o radu, na osnovu činjenice da je OKSK bio na snazi do 31.12.2017. godine, i da je tužba u predmetnom slučaju za jubilarne plate podneta 20.12.2017. godine, pre isteka roka od 3 godine”*.
23. Nadalje, podnosilac zahteva se poziva i na Pravno mišljenje Vrhovnog suda br. 40/2023 od 27. februara 2023. godine, pri čemu naglašava da on prema tom Mišljenju ispunjava uslove za tri jubilarne plate i traži od Suda, *“da analizira i gore navedeno Pravno mišljenje Vrhovnog suda koje se odnosi na jubilarnu nagradu. Ja sam otišao u penziju u roku iz OKSK-a, od 01.01.2015. do 31.12.2017. godine, a pensionisao sam se 24.07.2017. godine, dok sam 20.12.2017. godine podneo tužbu za jubilarne plate i celokupan radni staž sam imao u EKK A.D. Priština”*.
24. Podnosilac zahteva takođe navodi i povredu člana 24. Ustava i Zakona o zaštiti od diskriminacije br. 05/L-021, zbog toga što, kako kaže, *“kada smo kod ovog dela u kome smo naveli povrede Ustava, želimo da naglasimo i povredu zakonskih odredbi člana 2. st. 1. 11 Zakona o zabrani diskriminacije-Zakona br. 05/L-021, usled čega je narušena jednakost stranaka pod istim uslovima i okolnostima i na osnovu istog tužbenog zahteva - jubilarne plate. Diskriminacija dolazi do izražaja kada sud, kako prvostepeni tako i drugostepeni, za neki slučaj smatra da je tužbeni zahtev za jubilarne plate zastareo, a za neki drugi slučaj kaže da nema zastarelosti, kako smo pojasnili gore navedenim primerima”*.
25. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da donese odluku i utvrdi da *“tužbeni zahtev tužioca Dritona Muse nije zastareo kako je pogrešno ocenio Apelacioni sud u Prištini svojom presudom Ac. br. 6260/2021 od 17.05.2023. godine, iz razloga što je prema članu 87. ZR-a, rok za realizaciju zahteva za određeno materijalno pravo, kao što su jubilarne plate, zahtev morao biti podnet u roku od 3 godine. Tužilac je do dana pensionisanja, odnosno 24.07.2017. godine, imao razloga da veruje da će mu tuženi isplatiti 3 plate na ime jubilarne nagrade najkasnije do dana kada se pensionisao. Opšti kolektivni sporazum Kosova (skraćeno: OKSK) je predviđao isplati tri jubilarne plate kada se ispune uslovi iz tog sporazuma, koji je bio na snazi od 01.01.2015. do 31.12.2017. godine”*.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 24. [Jednakost pred zakonom]

1. *Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.*

2. *Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.*

3. *Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa*

koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovesti samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene.

Član 31.
[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

“1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda”.

[...]

Prihvatljivost zahteva

26. Sud najpre ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni u Ustavu i dalje predviđeni u Zakonu i Poslovníku.
27. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojima je utvrđeno:

Član 113.
[Jurisdikcija i ovlašćene strane]

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

[...]

28. Sud u nastavku razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su dalje propisani u Zakonu, odnosno članovima 47, 48. i 49. Zakona, kojima je utvrđeno:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48.
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta...”

29. Što se tiče ispunjenosti gore navedenih uslova, Sud ocenjuje da je podnosilac zahteva: ovlašćena strana, u smislu člana 113.7 Ustava; da osporava ustavnost akta javnog organa, odnosno presudu [Ac. br. 6260/2021] Apelacionog suda od 17. maja 2023. godine; da je iscrpeo sva raspoloživa pravna sredstva, u skladu sa članom 113.7 Ustava i članom 47.2 Zakona; da je precizirao Ustavom zagaranovana prava za koja tvrdi da su mu povređena, u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona; i da je podneo svoj zahtev u zakonskom roku od 4 (četiri) meseca, koji je predviđen članom 49. Zakona.
30. Ipak, pored toga, Sud razmatra i da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani u pravilu 34. [Kriterijumi prihvatljivosti], odnosno potpravilu (2) pravila 34. Poslovnika, kojim je utvrđeno:

(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan kada podnosilac/teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju.

31. Sud podseća da gore navedeno pravilo, zasnovano na sudskoj praksi ESLJP-a i sudskoj praksi Suda, omogućava poslednje pomenutom da proglašava zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako smatra da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika (vidi slučaj [K104/21](#), podnositeljka *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26; vidi, takođe, slučaj [K1175/20](#), podnosilac *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).
32. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao “*očigledno neosnovan*” u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih “*očigledno neosnovanim navodima*”. Poslednje pomenuti se na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi “*četvrtog stepena*”; (ii) navodi koje karakteriše “*jasno ili očigledno odsustvo povrede*”; (iii) “*nepotkrepljeni ili neobrazloženi*” navodi, onda kada je ispunjen jedan od dva podkriterijuma, i to: a) kada podnosilac/teljka zahteva jednostavno navede jednu ili više odredaba Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pritom na koji su način one prekršene, osim ukoliko je na osnovu činjenica i okolnosti predmeta povreda Ustava i EKLJP sasvim očigledna (vidi predmet ESLJP-a [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine; vidi, takođe, [Baillard protiv Francuske](#), br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine); i b) kada podnosilac/teljka zahteva propusti ili odbije da predoči materijalne dokaze kojima bi potkrepio/la svoje navode (to naročito važi za odluke sudova ili drugih domaćih vlasti), osim ukoliko postoje izuzetne okolnosti koje su van njegove/njene kontrole i koje ga/je sprečavaju da to učini (na primer, ako zatvorske vlasti odbiju da predoče Sudu dokumente iz spisa predmeta zatvorenika o kome je reč) ili ako Sud sam ne odluči drugačije (vidi slučajeve Suda [K1166/20](#), podnosilac *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 43), i na kraju, (iv) “*konfuzni i nejasni*” navodi (vidi predmete ESLJP-a [Kemache protiv Francuske](#), br. 17621/91, presuda od 24. novembra 1994. godine, kategorija (i), [Juta Mentzen protiv Litvanije](#), br. 71074/01, odluka od 7. decembra 2004. godine, kategorija (ii) i [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), predstavka br. 4241/03, kategorija (iii)).

33. U ovom kontekstu, i u nastavku teksta, Sud će prilikom ocene da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, najpre podsetiti na suštinu slučaja sadržanog u ovom zahtevu i relevantne navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojom je on, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagaranovane Ustavom (vidi slučaj [KIo4/21](#), citiran iznad, stav 28).
34. Okolnosti konkretnog slučaja proističu iz podnosiocjevog zahteva za isplatu tri jubilarne plate od strane poslodavca, EKK-a. Podnosilac zahteva je protiv EKK-a podneo tužbu Osnovnom sudu u kojoj je tražio isplatu tri jubilarne plate nakon penzionisanja. Osnovni sud je usvojio tužbu podnosioca zahteva i obavezao EKK da mu isplati tri jubilarne plate u iznosu od 2.379,00 evra. EKK je izjavio žalbu Apelacionom sudu, a ovaj je usvojio žalbu EKK-a, te preinačio presudu Osnovnog suda i odbio tužbeni zahtev podnosioca zahteva. Podnosilac zahteva je podneo Kancelariji glavnog državnog tužioca predlog za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti, ali je taj predlog odbijen od strane državnog tužioca.
35. Sud podseća da podnosilac zahteva navodi da su osporenim presudom Apelacionog suda povređena njegova prava zagaranovana članovima: 3. [Jednakost pred zakonom], 7. [Vrednosti] i 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava.
36. Sud primećuje da podnosilac zahteva svoje navode, u suštini, povezuje sa povredom prava na pravično suđenje, odnosno: (i) nedoslednošću Apelacionog suda, pri čemu je taj sud, prema navodima podnosioca zahteva, propustio da na isti način odluči o istim činjeničnim i pravnim pitanjima; i (ii) pogrešnim tumačenjem zakonskih odredbi. Sud ocenjuje da takvi navodi pokreću pitanja iz člana 31. Ustava i člana 6.1 EKLJP, koja će Sud analizirati u saglasnosti sa standardima sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojim je on, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna ljudska prava i slobode zagaranovane Ustavom.
37. Sud će najpre ispitati navode podnosioca zahteva koji se odnose na povredu člana 31. Ustava u vezi sa nedoslednošću Apelacionog suda, da bi nastavio sa navodom o pogrešnom tumačenju zakonskih odredbi i navodom o povredi članova 3, 7. i 24. Ustava.

Navodi koji se odnose na povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP

i. U vezi sa nedoslednom sudskom praksom

35. Povodom ovog navoda, Sud se poziva na odredbe člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, kojima je utvrđeno:
- “1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
- 2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda”.*
- [...]
36. Pored toga, Sud takođe podseća i na sadržaj člana 6.1 (Pravo na pravično suđenje) EKLJP, kojim je utvrđeno:

“1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona.”

[...]

Opšta načela

37. Što se tiče osnovnih načela koja se odnose na doslednost sudske prakse, Sud podseća da je sudska praksa ESLJP-a rezultirala sa četiri osnovna načela koja karakterišu analizu po pitanju doslednosti sudske prakse, a to su: (i) pravna sigurnost; (ii) ne postoji stečeno pravo na usaglašenost sudske prakse; (iii) razlika nije nužno u suprotnosti sa EKLJP-om; i (iv) isključenje očigledne proizvoljnosti.
38. Pozivajući se na gore utvrđena načela, Sud dalje naglašava da ESLJP koristi tri osnovna kriterijuma da bi utvrdio da li navodna razlika predstavlja povredu člana 6.1 EKLJP-a, prvi (i) da li su razlike u sudskoj praksi “*duboke i dugotrajne*”; drugi (ii) da li unutrašnje pravo predviđa mehanizme koji mogu da reše takve nesaglasnosti; i treći (iii) da li su ti mehanizmi primenjeni i kakvo je bilo njihovo dejstvo (u ovom kontekstu, vidi predmete ESLJP-a [Beian protiv Rumunije](#), br. 30658/05, presuda od 6. decembra 2007. godine, stavovi 37-39; [Lupeni Grkokatolička parohija i drugi protiv Rumunije](#), br. 76943/11, presuda od 29. novembra 2016. godine, stavovi 116-135; [Jordan Jordanov i drugi protiv Bugarske](#), br. 23530/02, presuda od 2. jula 2009. godine, stavovi 49-50; [Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske](#), br. 13279/05, presuda od 20. oktobra 2011. godine, stav 53; i vidi takođe slučaj Suda [KI175/20](#), podnosilac *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje od 26. marta 2021. godine, stav 60).
39. ESLJP je s tim u vezi utvrdio da je mogućnost oprečnih sudskih odluka svojstvena karakteristika svakog sudskog sistema zasnovanog na mreži osnovnih i žalbenih sudova ovlašćenih da sude u oblasti svoje teritorijalne nadležnosti. Takve razlike se mogu javiti čak i unutar istog suda. One se, same po sebi, ne mogu smatrati suprotnim EKLJP-u (vidi, predmete ESLJP-a [Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske](#), citiran iznad, stav 51; [Albu i drugi protiv Rumunije](#) i 63 (šezdeset tri) druge predstavke, presuda od 10. maja 2012. godine, stav 34; [Santo Pinto protiv Portugala](#), br. 39005/04, presuda od 20. maja 2008. godine, stav 41; i [Lupeni Grkokatolička parohija i drugi protiv Rumunije](#), stav 122; i vidi takođe slučaj Suda [KI175/20](#), podnosilac *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje od 26. marta 2021. godine, stav 57).
40. ESLJP je dosledno naglašavao da nije njegova dužnost, osim u slučajevima očigledne proizvoljnosti, da dovodi u pitanje način na koji domaći sudovi tumače nacionalno zakonodavstvo (vidi, na primer, predmete ESLJP-a [Adamsons protiv Letonije](#), br. 3669/03, presuda od 24. juna 2008. godine, stav 118; i [Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske](#), citiran iznad, stav 50) i da, u principu, nije njegova funkcija da poredi različite odluke domaćih sudova, čak i ako su one donete u naizgled sličnim postupcima. On mora da poštuje nezavisnost sudova.
41. Sud, u ovom kontekstu, već ima konsolidovanu sudsku praksu u pogledu pitanja koja se odnose na povredu prava na pravično suđenje kao rezultat nedosledne sudske prakse, kojom se neposredno krši načelo pravne sigurnosti (vidi slučajeve Suda [KI35/18](#), podnosilac *Bayerische Versicherungsverband*, i [KI87/18](#), podnosilac *IF Skadeforsikring*, u kojima je Sud utvrdio povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom

6.1 EKLJP kao rezultat nesaglasnosti u sudskoj praksi Vrhovnog suda, vidi, takođe i slučajeve Suda [KI74/19](#), [KI111/19](#), [KI09/20](#) i [KI188/20](#), podnosilac *Suva Rechtsabteilung*, presude od 28. aprila 2021. godine, u kojima Sud, prilikom razmatranja navoda o nedoslednosti u sudskoj praksi Vrhovnog suda, nije utvrdio povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP.

Primena opštih načela na okolnosti konkretnog slučaja

42. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da u njegovom slučaju: *“Začuđuje činjenica da se kako u prvostepenom tako i u drugostepenom sudu postupa po različitim standardima, uprkos tome što predmeti sadrže identične činjenice, dokaze i pravni osnov po pitanju jubilarnih plata”*.
43. Sud naglašava da on ocenjuje doslednost sudske prakse Apelacionog suda samo u odnosu na povrede koje navodi podnosilac zahteva. Prema tome, nepostojanje doslednosti u sudskoj praksi bi moralo rezultirati povredom osnovnih prava i sloboda podnosioca zahteva. Da bi se ustanovila takva povreda i utvrdilo da su osnovna prava i slobode podnosioca zahteva povređena kao rezultat *“dubokih i dugotrajnih razlika”* u relevantnoj sudskoj praksi, činjenične i pravne okolnosti slučaja podnosioca zahteva moraju biti potpuno identične sa onima u slučajevima na koje se poziva podnosilac zahteva.
44. S tim u vezi, Sud primećuje da je podnosilac zahteva u prilog svojim navodima priložio zahtevu kao dokaze presude Apelacionog suda Ac. br. 4120/2018 od 19. februara 2019. godine i Ac. br. 4974/2018 od 6. maja 2019. godine, navodeći da je isti sud u tim predmetima odlučio u korist tužilaca. Podnosilac zahteva, pored navoda da je njegov slučaj sličan pomenutim slučajevima, nije objasnio kako navedeni slučajevi imaju činjenične i pravne sličnosti sa slučajem podnosioca zahteva i kako su one rezultirale oprečnim odlukama.
45. S tim u vezi, Sud primećuje da je u prvom predmetu na koji se poziva podnosilac zahteva, odnosno presudi [Ac. br. 4120/18] Apelacionog suda od 19. februara 2019. godine, Apelacioni sud odlučio sledeće: (i) odbio je žalbu tuženog EKK-a; (ii) potvrdio presudu Osnovnog suda C. br. 3487/2018 od 5. juna 2018. godine, osim u delu koji se odnosi na kamatu, tako što je preinačio ožalbenu presudu i obavezao tuženog da isplati kamatu od dana donošenja presude u prvostepenom sudu (05.06.2018) pa do konačne isplate. U obrazloženju presude Apelacionog suda je, između ostalog, navedeno:

“Apelacioni sud je na osnovu ocene prvostepenog suda smatrao neprihvatljivim navode tuženog, pitanje jubilarne nagrade je predviđeno Opštim kolektivnim sporazumom koji je stupio na snagu i počeo da se primenjuje od 01.01.2015. godine i koji je u vreme kada je tužilac penzionisan bio na snazi. Isto tako, i odredbama člana 4. stav 3. Zakona o radu je predviđeno da se kolektivnim ugovorom i internim aktima može utvrditi više prava za zaposlene od onih utvrđenih odredbama Zakona o radu, i u tom smislu su žalbeni navodi neosnovani. Takođe, zahtev tužioca nije zastareo jer je odredbom člana 87. Zakona o radu izričito predviđeno da svi zahtevi u novcu koji proističu iz radnog odnosa zastarevaju za tri godine od dana podnošenja zahteva, a kako proizilazi iz spisa predmeta, tužilac je penzionisan 28.08.2016. godine, dok je svoju tužbu podneo 20.12.2017. godine, dakle, nije istekao rok predviđen ovom odredbom”.

46. Kada je u pitanju drugi predmet na koji se poziva podnosilac zahteva, odnosno presuda [Ac. br. 4974/18] Apelacionog suda od 6. maja 2019. godine, Sud primećuje

da je Apelacioni sud i u ovom predmetu odlučio isto kao i u prvom predmetu, utvrdivši sledeće: (i) žalba tuženog EKK je odbijena; dok je (ii) presuda Osnovnog suda C. br. 3482/17 od 19.07.2018. godine, potvrđena. U obrazloženju te presude Apelacionog suda je, između ostalog, navedeno:

“Prvostepeni sud je pravilno primenio član 52. stav 1. Opšteg kolektivnog sporazuma od 18.03.2014. godine, u kome je utvrđeno: "Zaposleni ima pravo na jubilarnu nagradu i to: a) za 10 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od jedne njegove mesečne plate; b) za 20 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od dve njegove mesečne plate; c) za 30 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od tri njegove mesečne plate. Stavom 2. ovog Sporazuma je utvrđeno: "Poslednji poslodavac je taj koji plaća jubilarne poklone", dok je u stavu 3. ovog Sporazuma je utvrđeno: "Jubilarni poklon se plaća u roku od mesec dana, nakon ispunjavanja uslova iz ovog stava". Prvostepeni sud se u slučaju usvajanja tužbenog zahteva tužioca, kada je obavezao tuženog da tužiocu isplati tri plate na ime jubilarne nagrade, pravilno oslonio na član 52. Opšteg kolektivnog sporazuma na Kosovu, koji je zaključen 18.06.2014. godine i stupio na snagu 01.01.2015. godine”.

47. U predmetu podnosioca zahteva, Apelacioni sud je odlučio: (i) usvaja se žalba tuženog EKK-a; i (ii) odbija tužbeni zahtev podnosioca zahteva. U obrazloženju svoje presude, Apelacioni sud je, između ostalog, naveo:

“Iz dokaza koji se nalaze u spisu predmeta, drugostepeni sud je našao da je tužilac otišao u starosnu penziju sa 65 godina, odnosno od 24.07.2017. godine, što je nesporna činjenica između parničara, te da ima neprekidni radni staž od preko 44 godine, što znači da je jubilarnu 40. godinu navršio 2013. godine, kada OKSK nije bio na snazi, koji je stupio na snagu od 01.01.2015. godine, sa rokom važenja do 31.12.2017. godine, a sa druge strane, nijednim važećim zakonom nije predviđeno da se ova vrsta naknade, kao što su naknada plata za odlazak u penziju i jubilarna nagrada, isplaćuje radnicima na Kosovu. Kolektivni sporazumi/ugovori kojima se uređuju ova prava na naknadu, bilo za jubilarne plate, bilo za odlazak u penziju, ne mogu se primeniti ni na jedno potraživanje koje nastane nakon datuma njihovog roka važenja, isto kao što se ne mogu primeniti i ne stvaraju prava za zaposlene i obaveze za poslodavce ni na potraživanja koja su nastala pre nego što su ti sporazumi stupili na snagu. Kao rezultat toga, drugostepeni sud ocenjuje da je prvostepeni sud u konkretnom slučaju pogrešno primenio materijalno pravo, odnosno članove 52. i 53. OKSK-a, kada je usvojio tužbeni zahtev tužioca kao osnovan u odnosu na jubilarnu nagradu, kojim se ne može osigurati pravni osnov ovog potraživanja tužioca, zbog toga što ovaj Sporazum nema dejstvo po isteku roka važenja, a takođe nema ni retroaktivno dejstvo, baš kao ni zakoni koji utiču na ubuduće, a ne retroaktivno. Što se tiče prava na plate za jubilarnu nagradu za penzionisanje, me mogu se primenjivati odredbe Opšteg kolektivnog sporazuma, odnosno njegov član 53, pošto je ovaj Sporazum bio na snazi do 31.12.2017. godine, a nakon ovog datuma nema dejstvo ni na jedno potraživanje koje nastane nakon ovog datuma, odnosno datuma prestanka njegovog važenja. Takođe, što se tiče prava na jubilarnu nagradu iz člana 52. Opšteg kolektivnog sporazuma, ovo pravo je povezano sa navršavanjem jubilarne godine, a navršavanjem jubilarne godine nastaje i ovo pravo, zbog čega se ispostavlja da su žalbeni navodi tuženog osnovani, tako da je pobijana presuda morala biti preinačena u smislu člana 201. stav 1. tačka d) u vezi sa članom 195.1 tačka e) ZPP-a, a ovaj zahtev tužioca, kao glavni zahtev, zajedno sa njegovim sporednim zahtevom za kamatu je morao biti odbijen”.

48. Na osnovu napred navedenih izlaganja, Sud smatra da podnosilac zahteva ipak nije uspeo da ispuni kriterijum u pogledu “*dubokih i dugotrajnih razlika*” u sudskoj praksi Apelacionog suda, zbog toga što je Sudu dostavio dve odluke Apelacionog suda koje se razlikuju od slučaja podnosioca zahteva, iz razloga što je o Apelacioni sud o njima odlučio pre Pravnog mišljenja Vrhovnog suda br. 40/2023 od 27. februara 2023. godine i kada još uvek nije postojao jasan stav po ovom pitanju, dok je u slučaju podnosioca zahteva Apelacioni sud odlučio nakon Pravnog mišljenja Vrhovnog suda. Dakle, na osnovu navedenog, Sud ne može da konstatuje propust Apelacionog suda da ista činjenična i pravna pitanja rešava u skladu sa svojom sudskom praksom. U ovom kontekstu, ne može se izgraditi tvrdnja o nedoslednosti u sudskoj praksi i utvrditi da su ipak postojale “*duboke i dugotrajne razlike*” u sudskoj praksi.
49. S tim u vezi, Sud je u svojim slučajevima KI29/17, KI42/17 i KI133/19, ocenio da ne mogu da se utvrde “*duboke i dugotrajne razlike*” u poređenju samo 2 (dva) slučaja iako isti mogu da budu i protivrečni. U ovom slučaju, u jednoj takvoj okolnosti, gde se podnosioci zahteva pozivaju samo na jednu odluku koja sadrži utvrđenja i zaključke koji su različiti od odluke koja je doneta u slučaju podnosioca zahteva, Sud nije utvrdio da je došlo do povrede načela pravne sigurnosti (vidi slučajeve Suda: [K29/17](#), podnosilac *Adem Zhegrova*, rešenje o neprihvatljivosti od 2. oktobra 2017. godine, stav 53; [KI42/17](#), podnosilac *Kushtrim Ibraj*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. januara 2018. godine, stav 44; i slučaj [KI133/19](#), podnosilac *Nysret Tafili*, rešenje o neprihvatljivosti od 29. juna 2020. godine, stav 58).
50. Sud podseća da je sudska praksa ESLJP-a stavila naglasak na činjenicu da razlika u sudskoj praksi nije nužno u suprotnosti sa EKLJP-om, zato što su dinamičan i evolutivan pristup sudova u tumačenju važećeg zakona, a takođe i razvoj sudske prakse, važni radi održavanja potrebne dinamike kontinuiranog poboljšanja sprovođenja pravde.
51. Pored toga, nemoguće je zaključiti da je u okolnostima konkretnog slučaja praksa Apelacionog suda, u vezi sa sporovima radne prirode, pretrpela “*duboke i dugotrajne razlike*”, pri čemu je čitav niz pojedinaca (zaposlenih) ostvario koristi od konsolidovane sudske prakse, a jednom pojedincu je uskraćena takva korist kao rezultat nedoslednog odlučivanja. U tom smislu, podnosilac zahteva je dostavio dve presude Apelacionog suda, u kojima je, kako navodi podnosilac zahteva, Apelacioni sud odlučio različito od njegovog slučaja. Međutim, Sud primećuje da je u slučaju podnosioca zahteva, Apelacioni sud odbio njegov tužbeni zahtev, oslanjajući se na relevantne članove kolektivnog sporazuma, a to je utvrdio i Vrhovni sud svojim Pravnim mišljenjem br. 40/2023 od 27. februara 2023. godine.
52. U tom kontekstu, podnosilac zahteva je propustio da dostavi Sudu dokaze u vezi sa “*dubokim i dugotrajnim razlikama*” kako bi utvrdio da je Apelacioni sud u njegovom slučaju odlučio u suprotnosti sa sudskom praksom koja je konsolidovana tokom godina. Pored toga, ukoliko bi se Sud upustio u ocenu zakonitosti odluka Apelacionog suda, vršeći upoređivanja i analize o tome koja je od njegovih odluka najpravilnija i utemeljena na zakonu, umešao bi se u nadležnost i nezavisnost redovnog pravosuđa.
53. Sud je dosledno isticao da nije njegova funkcija da upoređuje različite odluke redovnih sudova, čak i ako su donete u naizgled sličnim postupcima. On je dužan da poštuje nezavisnost sudova. Pored toga, u takvim slučajevima, odnosno u slučajevima navoda o ustavnim povredama osnovnih prava i sloboda kao rezultat razlika u sudskoj praksi, podnosioci zahteva moraju Sudu predložiti relevantne argumente u vezi sa činjeničnom i pravnom sličnošću slučajeva za koje tvrde da su različito rešeni od strane redovnih sudova, što je rezultiralo odstupanjima, odnosno “*dubokim i dugotrajnim razlikama*” u sudskoj praksi, a što je moglo rezultirati povredama

njegovih ustavnih prava i sloboda zagaranovanih članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP.

54. Stoga, iz tih razloga, Sud utvrđuje da navodi podnosioca zahteva koji se odnose na povredu prava na pravično suđenje, zagaranovanog članom 31. Ustava i članom 6.1 EKLJP-a u pogledu nedoslednosti u odlučivanju, spadaju u kategoriju navoda koje karakteriše “jasno ili očigledno odsustvo povrede”, pa se shodno tome, ovi navodi, kao takvi, moraju proglasiti očigledno neosnovanim, na ustavnim osnovama, u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika.

ii. U vezi sa pogrešnom primenom zakonskih odredbi

55. Sud primećuje da podnosilac zahteva takođe navodi i da je Apelacioni sud pogrešno protumačio član 87. Zakona o radu, pri čemu navodi, “Shodno tome, tražimo od Ustavnog suda da nam razjasni da li postoji zastarelost tužbenog zahteva stranke prema članu 87. Zakona o radu, na osnovu činjenice da je OKSK bio na snazi do 31.12.2017. godine, i da je tužba u predmetnom slučaju za jubilarne plate podneta 20.12.2017. godine, pre isteka roka od 3 godine”.
56. Sud primećuje da se suština navoda podnosioca zahteva odnosi na pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešno tumačenje važećih zakona od strane redovnih sudova, odnosno člana 87. Zakona o radu.
57. S tim u vezi, Sud je, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali uzimajući u obzir i njene karakteristike koje su utvrđene u EKLJP, kao i načelo supsidijarnosti i doktrinu četvrtog stepena, dosledno isticao razliku između “ustavnosti” i “zakonitosti” i naglašavao da nije njegov zadatak da se bavi činjeničnim greškama ili pogrešnim tumačenjem i pogrešnom primenom zakona koje je navodno počinio neki redovni sud, osim ukoliko su, i u meri u kojoj su, takvim greškama mogla biti povređena prava i slobode zaštićene Ustavom i/ili EKLJP (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda [KI179/18](#), podnosilac *Belgjyzar Latifi*, rešenje o neprihvatljivosti od 23. jula 2020. godine, stav 68; [KI49/19](#), podnosilac *Akcionarsko društvo Limak Kosovo International Airport A.D., “Adem Jashari”*, rešenje od 31. oktobra 2019. godine, stav 47; [KI56/17](#), podnositeljka *Lumturije Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35; i [KI154/17](#) i [KI05/18](#), podnosioci *Basri Deva, Afërdita Deva* i *Društvo sa ograničenom odgovornošću “Barbas”*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta 2019. godine, stav 60, i, nedavno, slučaj [KI76/21](#), podnosilac *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 34).
58. Sud je takođe dosledno ukazivao da nije uloga ovog Suda da preispituje nalaze redovnih sudova koji se odnose na činjenično stanje i primenu materijalnog prava i da on sam ne može da ocenjuje zakon koji je opredelio neki redovni sud da donese jednu određenu odluku za razliku od drugih koje je mogao da donese. Da nije tako, Sud bi postupao kao sud “četvrtog stepena”, čime bi zanemario granice koje su postavljene za njegovu nadležnost (vidi, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i tu korišćene reference; vidi, takođe, slučajeve Suda [KI49/19](#), citiran iznad, stav 48; i [KI154/17](#) i [KI05/18](#), citiran iznad, stav 61, i, nedavno, slučaj [KI76/21](#), podnosilac *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 35).
59. Sud primećuje da je Apelacioni sud detaljno obrazložio na osnovu kojih dokaza i na osnovu kojih materijalnih odredbi je doneo relevantne presude, odgovorivši na navode podnosioca zahteva koji se odnose na pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primenu materijalnog prava.

60. Apelacioni sud je presudom [Ac. br. 6260/2021]: (i) usvojio, kao osnovanu, žalbu tuženog EKK-a, i (ii) odbio, kao neosnovan, tužbeni zahtev podnosioca. Apelacioni sud je naglasio: *“Apelacioni sud, kao drugostepeni sud, ne može da uvaži logički zaključak i pravno stanovište prvostepenog suda u pobijanoj presudi, kojom je usvojen tužbeni zahtev tužioca kao osnovan, primeniivši pogrešno članove 52. i 53. Opšteg kolektivnog sporazuma Kosova, zbog čega je pobijana presuda zahvaćena pogrešnom primenom materijalnog prava, na šta se i tuženi pozvao u svojim žalbenim navodima, ali na to pazi i drugostepeni sud po službenoj dužnosti u smislu člana 194. ZPP-a, zbog čega se pobijana presuda mora preinačiti u smislu člana 201. stav 1. tačka d) ZPP-a, pa se stoga tužbeni zahtev tužioca za naknadu na ime jubilarne nagrade odbija kao neosnovan. Članom 52. aktuelnog Sporazuma, koji je stupio na snagu od 01.01.2015. godine i važio do kraja 2017. godine, predviđeno je pravo radnika na jubilarnu nagradu u visini prosečnog iznosa osnovnih plata, u zavisnosti od toga koliko su jubilarnih godina navršili kod poslednjeg poslodavca, 10, 20 ili 30 godina radnog staža. Ujedno je odredbom člana 53. Opšteg kolektivnog sporazuma predviđeno da zaposleni, u trenutku penzionisanja, uživa pravo na otpremninu u visini od 3 mesečne plate, koje je primio u poslednja 3 meseca. Iz dokaza koji se nalaze u spisu predmeta, drugostepeni sud je našao da je tužilac otišao u starosnu penziju sa 65 godina, odnosno od 24.07.2017. godine, što je nesporna činjenica između parničara, te da ima neprekidni radni staž od preko 44 godine, što znači da je jubilarnu 40. godinu navršio 2013. godine, kada OKSK nije bio na snazi, koji je stupio na snagu od 01.01.2015. godine, sa rokom važenja do 31.12.2017. godine, a sa druge strane, nijednim važećim zakonom nije predviđeno da se ova vrsta naknade, kao što su naknada plata za odlazak u penziju i jubilarna nagrada, isplaćuje radnicima na Kosovu. Kolektivni sporazumi/ugovori kojima se uređuju ova prava na naknadu, bilo za jubilarne plate, bilo za odlazak u penziju, ne mogu se primeniti ni na jedno potraživanje koje nastane nakon datuma njihovog roka važenja, isto kao što se ne mogu primeniti i ne stvaraju prava za zaposlene i obaveze za poslodavce ni na potraživanja koja su nastala pre nego što su ti sporazumi stupili na snagu. Kao rezultat toga, drugostepeni sud ocenjuje da je prvostepeni sud u konkretnom slučaju pogrešno primenio materijalno pravo, odnosno članove 52. i 53. OKSK-a, kada je usvojio tužbeni zahtev tužioca kao osnovan u odnosu na jubilarnu nagradu, kojim se ne može osigurati pravni osnov ovog potraživanja tužioca, zbog toga što ovaj Sporazum nema dejstvo po isteku roka važenja, a takođe nema ni retroaktivno dejstvo, baš kao ni zakoni koji utiču na ubuduće, a ne retroaktivno. Što se tiče prava na plate za jubilarnu nagradu za penzionisanje, me mogu se primenjivati odredbe Opšteg kolektivnog sporazuma, odnosno njegov član 53, pošto je ovaj Sporazum bio na snazi do 31.12.2017. godine, a nakon ovog datuma nema dejstvo ni na jedno potraživanje koje nastane nakon ovog datuma, odnosno datuma prestanka njegovog važenja. Takođe, što se tiče prava na jubilarnu nagradu iz člana 52. Opšteg kolektivnog sporazuma, ovo pravo je povezano sa navršavanjem jubilarne godine, a navršavanjem jubilarne godine nastaje i ovo pravo, zbog čega se ispostavlja da su žalbeni navodi tuženog osnovani, tako da je pobijana presuda morala biti preinačena u smislu člana 201. stav 1. tačka d) u vezi sa članom 195.1 tačka e) ZPP-a, a ovaj zahtev tužioca, kao glavni zahtev, zajedno sa njegovim sporednim zahtevom za kamatu je morao biti odbijen”.*
61. U vezi sa navodima podnosioca zahteva i Vrhovni sud je Pravnim mišljenjem o jubilarnoj nagradi br. 40/2023 od 27. februara 2023. godine, između ostalog, utvrdio, *“II. Opšti kolektivni sporazum Kosova zaključen 18.03.2014. godine i potpisan od strane Organizacije poslodavaca (Privredna komora Kosova i Kosovska poslovna alijansa), Organizacije zaposlenih (Unija nezavisnih sindikata Kosova), kao i Vlada Republike Kosova (Ministarstvo rada i socijalnog staranja), (u daljem tekstu: Opšti kolektivni sporazum Kosova) primenjuje se u vremenskom periodu od 01.01.2015. do*

31.12.2017. godine; VI. Zaposleni na osnovu Opšteg kolektivnog sporazuma Kosova, ima pravo na jubilarnu nagradu kako je definisano u članu 52 ovog sporazuma, ako su ispunjeni ovi uslovi i to: a) da se jubilarna godina rada od 10, 20 i 30 godina navršava u vreme kada se primenjuje ovaj sporazum kao u tački II ovog pravnog mišljenja, i b) radni staž od 10, 20 i 30 godina treba biti neprekidan kod poslednjeg poslodavca”.

62. Sa svega napred navedenog, Sud ocenjuje da pitanje jubilarnih plata predstavlja pitanje koje utvrđuju redovni sudovi u okviru svojih dužnosti i prerogativa za utvrđivanje činjeničnog stanja i primenu materijalnog i procesnog prava u pojedinačnim slučajevima i da se s tim u vezi ne može reći da su povređene procesne garancije iz člana 31. Ustava. Pored toga, Vrhovni sud je gore citiranim Pravnim mišljenjem došao do zaključka da se za isplatu jubilarnih plata radniku, jubilarna godina mora navršiti u toku vremena primene kolektivnog sporazuma, a to je vreme od 1. januara 2015. do 31. decembra 2017. godine, što dokazuje da podnosilac zahteva nije ispunio ovaj kriterijum jer je on jubilarnu godinu navršio 2013. godine, odnosno u vreme kada nije postojao kolektivni sporazum.
63. Sud ne uočava očigledno proizvoljnu primenu zakona ili činjenica, očigledno nerazuman zaključak postupaka ili pak nedostatak logičkog odnosa između utvrđenih činjenica i primene relevantnih zakonskih odredbi u odnosu na te činjenice. Zapravo, na osnovu osporene odluke, Sud ocenjuje da je Apelacioni sud dao dovoljno obrazloženje o tome zašto podnosiocu zahteva ne sleduju jubilarne plate.
64. Shodno tome, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva imao mogućnosti da ostvari pogodnosti kontradiktornog postupka i da je imao mogućnosti da u raznim fazama postupka iznese tvrdnje i dokaze koje je smatrao bitnima za svoj predmet; da je imao priliku da delotvorno pobija tvrdnje i dokaze koje je iznela suprotna strana; da su redovni sudovi saslušali i ispitali sve njegove tvrdnje, koje su, objektivno gledano, bile bitne za rešenje predmeta; da su činjenični i pravni razlozi za pobijanu odluku detaljno izneti i da je iz tog razloga, postupak, gledano u celini, bio pravičan (vidi, *mutatis mutandis*, presudu ESLJP-a od 21. januara 1999. godine, [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, stavovi 29 i 30; vidi takođe slučaj Suda [KI22/19](#), podnosilac *Sabit Ilazi*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. juna 2019. godine, stav 42).
65. Sud naglašava da u okolnostima konkretnog slučaja, podnosilac zahteva povodom svojih navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, kao rezultat proizvoljne primene zakona ili činjenica, ističe da su redovni sudovi pogrešno protumačili Zakon o radu, međutim, on ni na koji način ne potkrepljuje niti argumentuje pred Sudom, kako je ovo tumačenje od strane redovnih sudova moglo biti “očigledno pogrešno” i rezultirati “proizvoljnim” ili “očigledno nerazumnim zaključcima” za podnosioca zahteva ili kako su postupci pred redovnim sudovima, u celini, možda bili nepravični ili čak proizvoljni. Pored toga, Sud ocenjuje da su redovni sudovi uzeli u obzir sve činjenice i okolnosti slučaja i navode podnosioca zahteva i da su iste jasno obrazložili (vidi slučajeve Suda [KI64/20](#), podnosilac *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. avgusta 2020. godine, stav 41; i [KI22/19](#), citiran iznad, stav 43).
66. S obzirom na ovo, Sud ocenjuje da su redovni sudovi detaljno obrazložili navode podnosioca zahteva, kada je na osnovu izvedenih dokaza utvrđeno da navodi podnosioca zahteva ne stoje i da su isti samim tim proglašeni neosnovanim. Sa svega napred navedenog, Sud naglašava da podnosilac zahteva nije uspeo da svoje navode o povredama Ustavom zagarantovanih prava podigne na nivo ustavnosti.

67. Shodno tome, Sud zaključuje da navodi podnosioca zahteva o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje zbog pogrešne primene zakonskih odredbi, zagarantovanog članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP, predstavljaju (i) navode koji spadaju u kategoriju "četvrtog stepena" i ovi navodi podnosioca zahteva su kao takvi očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika.

Povodom navoda o povredi članova 3. i 24. Ustava

68. Što se tiče navoda o povredi prava zagarantovanih Ustavom i EKLJP-om, Sud podseća da prema dobro uspostavljenoj sudskoj praksi ESPLJ-a, Sud proglašava zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa kriterijumom (iii) "nepotkrepljeni ili neobrazloženi" navodi kada je ispunjen jedan od dva karakteristična uslova i to:
- a) kada podnosilac/teljka zahteva jednostavno navede jednu ili više odredaba Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pritom na koji način su one povređene, osim ukoliko je na osnovu činjenica i okolnosti predmeta to sasvim očigledno (vidi, u tom smislu, predmet ESLJP-a [Trofimchuk protiv Ukrajine](#) (odluka) br. 4241/03 od 31. maja 2005. godine, vidi, takođe, predmet [Baillard protiv Francuske](#) (odluka) br. 6032/04 od 25. septembra 2008. godine);
 - b) kada podnosilac/teljka zahteva propusti ili odbije da predoči materijalne dokaze kojima bi potkrepio/la svoje navode (to naročito važi za odluke sudova ili drugih domaćih vlasti), osim ukoliko postoje izuzetne okolnosti koje su van njegove/njene kontrole i koje ga/je sprečavaju da to učini (na primer, ako zatvorske vlasti odbiju da predoče Sudu dokumente iz spisa predmeta zatvorenika o kome je reč) ili ako Sud sam ne odluči drugačije.
69. Kao što je prethodno navedeno, podnosilac zahteva tvrdi da su osporenim presudom Apelacionog suda povređena njegova prava zagarantovana članovima 3, 7. i 24. Ustava. Međutim, podnosilac zahteva samo pominje navedene članove, ali ne objašnjava dodatno kako je i zašto došlo do povrede ovih relevantnih članova Ustava. Sud podseća da je dosledno naglašavao da samo pozivanje i pominjanje članova Ustava i EKLJP-a nije dovoljno da se izgradi argumentovana tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva treba da obezbede obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Ustavnog suda [KI187/18 i KI11/19](#), podnosilac *Muhamet Idrizi*, rešenje o neprihvatljivosti od 29. jula 2019. godine, stav 73; [KI125/19](#) podnosilac *Ismajl Bajgora*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. marta 2020. godine, stav 63; i, nedavno, slučaj [KI175/20](#), podnosilac *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 26. marta 2021. godine, stavovi 79-82).
70. S tim u vezi, Sud smatra da je svoj navod o povredi gore navedenih članova Ustava podnosilac zahteva zapravo elaborirao na osnovu člana 31. Ustava, povezujući povredu ovog osnovnog prava sa nedoslednom sudskom praksom Apelacionog suda, zbog čega je Sud, kao što je prethodno navedeno, utvrdio da se zahtev u ovom delu mora proglasiti očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama i samim tim neprihvatljivim iz napred navedenih razloga.
71. Shodno tome, Sud povodom ovih navoda podnosioca zahteva o povredi prava zagarantovanih gore navedenim članovima Ustava i EKLJP, zaključuje da se ovaj deo zahteva mora proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovan iz razloga što se ovi

navodi kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju (iii) “nepotkrepljenih ili neobrazloženih” navoda zbog toga što je podnosilac zahteva jednostavno citirao članove Ustava ne objašnjavajući pritom kako su oni povređeni. Kao rezultat toga, isti su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika.

Zaključak

72. Kao rezime, Sud, uzimajući u obzir sva napred navedena izlaganja i utvrđenja, zaključuje da navodi podnosioca zahteva koji se odnose na (i) nedoslednu sudsku praksu, koja potpada pod delokrug primene člana 31. Ustava i člana 6.1 EKLJP, spadaju u drugu (ii) kategoriju navoda koje karakteriše “jasno ili očigledno odsustvo povrede” i iz tog razloga se isti moraju proglasiti očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama, u skladu sa pravilom 34 (2) Poslovnika; (ii) da navodi koji se odnose na pogrešnu primenu zakonskih odredbi, zagarantovanih članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP predstavljaju (i) navode koji spadaju u kategoriju navoda “četvrtog stepena” i da su ovi navodi podnosioca zahteva, kao takvi, očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika.
73. Što se tiče navoda o povredi članova 3, 7. i 24. Ustava, isti se moraju proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovani iz razloga što se ovi navodi kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju (iii) “nepotkrepljenih ili neobrazloženih” navoda.
74. Shodno tome, zahtev se u celini mora proglasiti neprihvatljivim.

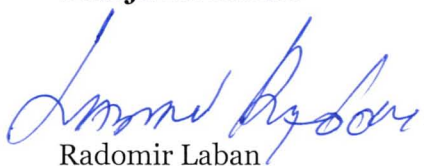
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilima 34 (2) i 48 (1) (b) Poslovnika, na sednici održanoj dana 26. juna 2024. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Radomir Laban

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani